

aramir hava verið tolnir, men teir kunnu ikki áhaldandi biða eftir, at hesi viðurskipti verða fingin í rættlag.

- Í seinastuni eri eg gjørd til ein óálitandi persón ein dag, tann næsta at lögmaður lýgur fyri Poul Nyrup Rasmussen, triðja dagin, at eg eri landasvíkjari o.s.fr..

- Hetta verður sagt av fólki, sum við sínum gerðum ikki virða demokratisku skipanina, sum tey sjálvi eru partar av. Tað er ógvuliga óheppið.

- Eg kenni meg illa, og eg haldi, at tað er órættvíst, júst tí tað er so umráðandi í hesum máli, at tú ikki ber skeiv boð víðari. Sjálvandi kunnu tað verða ymisk mál, sum tú ikki kanst upplýsa um, av tí at tað kann órógva samráðingar og tilfíkt.

Marita Petersen er tí fegin um svarið frá Poul Nyrup Rasmussen í vikuni, har hann tekur orðini í seg aftur, og her víð vátur, at lögmaður ikki hevur borið skeiv tífíndini um málið viðvíkjandi skerjing av innlæturtygðini hjá fiskimonnum í avtaluni.

Trúðvirløð umráðandi

- Tað er ógvuliga umráðandi fyri meg, at tað kemur fram, at tað eg havi sagt, er rætt, sigur Marita Petersen.

- Ósemjur, kegl, tingmál sum ikki verða avgreidd, politiskar ið virka sum einstaklingar á tingi. Er tingskipanin um at syndrast í hesum kreppulíðum?

- Tingskipanin verður altíð merkt av teimum politikarum, sum til einhvørja tíð hava sæti á tingi. Eingin persónur ella nøkur regla kann forða fyri, at tinglimir færa seg fram av sínum eintingum, so sum hevur verið gjørt nakrar ferðir í seinastuni. Spurningurin er, um tað er rætt at samgongulimir gera slíkt, men tað er annað mál.

- Hvør hevur eftirlit við tingarbeiðinum?

- Tað hava veljarnir, sum hava valt tinglimirnar. Løgtingið kann t.d. koyra landsstýrið frá, men tingið er hægsti myndugleiki í landinum, og bert borgarar nir hava ávirkan á, hvussu tingið er sett saman. Tað hevur verið tosað um at havi ein stovn, sum hevur yvirumsjón við tinginum, men hvør skuldi tað verið?

- Skulu vit lata dómstólanir hava slíkt eftirlit? Tað ber als ikki til. Hetta er grundarlagið fyri okkara demokratisku skipan.

- Eru borgarnir ikki nøgdir, kunnu teir bert velja sær onnur umboð á ting, sigur Marita Petersen.

Standa "skúlarætt"

Tað eru politikarar sum skemtandi siga, at nú skulu teir í "tíma" ella standa "skúlarætt" fyri lögmanni. Marita Petersen sigur, at hon ikki hevur hoyrt tað.

Marita Petersen er fyrsti kvinnuligi lögmaður í Føroyum, og hon hevur eisini á so nógvum øðrum økjum roynt seg í hesum starvi, sum undangongumenn hennara ikki hava. Kenda ólavsøkumyndin var eisini broytt í fjør, tá Marita Petersen gekk á odda í skúlgonguni

Hon heldur, at tað helst kemst av, at hon hevur verið lærari í nógv ár, og at hennara verimáti kanska er litaður av, at hon er von við at halda skil á fólki.

- Tað kann eisini vera ein háttur hjá politikarum at skemta við mínum yrki. Kanska havateir trupulleikar av tí, men tað havi eg ikki, sigur lögmaður og brosar skamtandi.

- Er tað ikki neyðugt hjá einum lögmanni av og á, at gera bari, fyri at fáa arbeiðið at glíða?

- Við hvørt er neyðugt at siga tað, sum sigast skal, men menniskjuni eru so ymisk av lyndi. Nøkur leita eftir ósemjum, meðan onnur renna undan teimum.

- Tí er tað umráðandi, hvussu tú ber teg at, eitt nú, at tú ikki skapar ósemjur, og at tú er diplomatisk í tíni roynd at fáa glíð á eitt mál.

- Hinegin, so noyðist tú at gera vart við teg, um tað er neyðugt. Tað kann vera, at eg ikki dugi tað nógv væl, sigur Marita Petersen.

- Sæð frá mínum sjónarhorni, so havi eg ikki aðrar trupulleikar í mínum starvi, enn eitthvørt mannfólk í míni stöðu hevði havt.

- Tá tað er sagt, so hava politikarir leiðarar og leiðarar í samgongum havt somu trupulleikar at berjast við sum eg.

- Eg haldi kortini, uttan at hetta skal skiljast sum ein afíning, at tað hevði verið lættari, um vit vóru fleiri konufólk í politikki. Tað hevði eisini verið demokratiskt rættari - helvtin av okkum eru jú konufólk.

Kvinnur og politikkur

- Er nóg mikið gjørt í javnaðarflokkinum, til tess

at gera kvinnur virknar í politikki?

- Vit hava ofta skipað fyri tiltøkum gjøgnum árin, til tess at fáa kvinnur at fáa áhuga fyri javnaðarpolitikki. Vit hava havt ymisk skeið, og eisini hava javnaðarkvinnur í norðurlondum hildið skeið í Føroyum.

Tað var leiðslan í javnaðarflokkinum, sum skipaði fyri skeiðnum, og tá vóru teir bert menn í leiðsluni.

- Hetta var í 1988, tá vit júst vóru komnar aftur av kvinnuráðstevnuni í Norgei.

- Tað eydnaðist væl, og fleiri kvinnur komu inn í bygðarðini kring landið, í nevndir í javnaðarflokkinum, eins og vit vóru triggjar, sum vóru valdar á ting. Tað er ikki nógv, men tað var tó ein munandi framgongd tá.

- Nú er ein kvinnubólkur í Javnaðarflokkinum farin at virka, og kvinnurnar hava sjálvar skipað fyri skeiði í Havn og á Tvøroyri.

- Tá vit eftir skeiðið í Havn tosað um, hvat kundi gerast, fyri at hetta virksema ikki skuldi detta niðurfyri aftur, sum so mangan áður, samstund vit um, at kvinnubólkurin skuldi hittast 14. hvønn dag, og tað hava vit gjørt í einar trýggjar mánaðir.

- Fyri meg hevur tað verið áhugavert, tí eg havi hitt fólki, sum eg ikki kendi frammanundan.

Fyri meg sum politikara hevur tað eisini verið gagnligt, tí sum lögmaður hevur tú so nógv at gera, at tú kanska ikki fylgir so væl við, hvat fyrferst í gerandisdegnum, hvat fólk eru upptikin av, tosa um o.s.fr..

- Onnur í flokkinum kunnu fata hetta, sum vilja

kvinnurnar troka seg fram- at. Tað haldi eg ikki, at mannfólkini skulu taka sær nær. Tey mannfólk, sum eru í flokkinum, skulu bert fegnast um, at nøkur fólk afírat verða virkin í flokkspolitiska arbeiðinum. Hetta er eitt positivt ískoyti í flokkinum, sigur Marita Petersen.

Demokratisk rætturin

- Tú hevur bert verið floksformaður í eitt ár. Er tað rætt at lögmaður og formaður í Javnaðarflokkinum er ein og sami persónur?

- Tað hevur mangan verið tosað um, hvørt tað er rætt ella ikki. Nú havi eg bert sitið eitt ár, og júst hetta árið hevur verið ógvuliga baldrut. Eg hugsaði eisini nógv um tað, áðrenn eg læt meg stilla upp til formansvalið í fjør.

- Tað er siðvenja innan javnaðarflokkanar í ymsu londunum, at leiðarin og formaðurin er ein og sami persónur.

- Tað er ein stór arbeiðsbyrða, sum hvílir á hesum persóni, men hinegin, so hevði tað týðning fyri meg at vita, um eg hevði undirtøku í flokkinum. Av tí at bert tingmanningin hevði valt meg til lögmann, visti eg ikki, um allir limir í Javnaðarflokkinum góðtøku meg.

Tað er einki loyndarmál, at allir javnaðartingmennir atkvøddu fyri andstöðuuppskoti herfyri. Marita Petersen segði tá, at hon tók tað sum eina misálitisvátan, og at hon ívaðist í, um hon hevði flokkinn við sær.

Lögmaður vil ikki siga meir um tað, men heldur, at tá tingmenn valdu hana til

lögmann, men nú seinka avgreiðsluni av tingmálum, kennist hennara stöða ótrygg.

- Tað er hent so nógv í hesum árinum, og tað kann hugsast, at javnaðarfólk halda, at tað er best at fáa aðra leiðslu. Um so er, fari eg at taka stöðu út frá tí, sigur Marita Petersen og skoytir upp, og at tað er ein demokratiskur rættur, sum hon vil virða.

Samráðingarstøðan og tillagingin

- Er avtalan, sum alt snýr seg um í løtuni nóg góð, og hevði hon verið øðrvísi, um tú hevði tær royndir, sum tú hevur nú?

- Hetta var ein bundin uppgáva, sum eg yvirtók, tá eg tók við sum lögmaður.

- Eg noyðist at viðganga, at tá tann fyrsta avtalan, sum Atli Dam og Jógván Sundstein gjørdur í 1992, ívaðist eg í, um hetta var rætt loysnin. Kreppan, sum tók seg upp henda veturin, sannførdi meg tó um, at tað var rættast ikki at lata føroyska peningakerðið og hervið alt samfelagið syndrast.

- Avtalan var einasti háttur hjá okkum at fáa ávirkan á framtíðina, um vit sjálvi skuldu berjast okkum burturúr kreppuni.

- Høvdu vit ikki gjørt tað, so høvdu onnur fólk fingið avgerðarrættin her á landi, sigur Marita Petersen.

- Tú kanst altíð spyrja teg sjálva, um hetta ella hetta var rætt, og um tað møguga kundi verið gjørt øðrvísi, og um ikki hetta ella hetta kundi verið tíkið burturúr avtaluni, og hví tú ikki helst fast um tína stöðu í hesum og hasum o.s.fr. Tað

er so lætt aftaná at siga, hvussu vit ístaðin fyri skuldu gjørt.

- Tá tú situr í eina samráðingarstøðu, fert tú gjøgnum eina tillaging. Í fyrstu atlugu vísir tú øllum aftur, síðani finnur tú útav, at tað ikki ber til, tí vit høvdu brúk fyri avtaluni.

- Tí eri eg nógv meira sannførd um he a avtaluna, enn eg var um hina, sum Jógván Sundstein og Atli Dam gjørdur.

- Tey fólkini, sum finnst at avtaluni, hava ikki verið gjøgnum hesa tillaging.

Okkurt í avtaluni kundi verið betri

- Eg haldi kortini, at okkurt í avtaluni kundi verið gjørt øðrvísi og betri, og at vit kundu verið sloppin undan nógvum ósemjum, um vit høvdu verið nógv kvik at uppfylgt avtaluna. Tá kundu vit beinavegin sagt við danir, um vit ynsktu at broytt okkurt.

- Truplasta í øllum hesum er, at vit skulu fremja so nógv sparningar, og at hetta hevur rakt vanliga borgaran í samfelagnum, og at hetta eisini smittar aftur á peningakerðið, ið fær ov lítlan pening inn.

- Neyðugt er at finna eina javnvg og at fáa ein ávísan umsetning aftur í samfelagnum, so at vit ikki gera somu feilir sum í 80'árunum - við mótsettum fortækni..

- Tú ert leiðari í landi við kreppustöðu. Eri tú nóg sterk, at megna hesa uppgávu?

- Persónliga eri eg soleiðis háttáð, at eg vil sigga úrslit, tó at eg kann góðtaka ósemjur, sum standast. Er neyðugt at gera bari í einum máli, noyðist tú bert at gera tær greitt frammanundan, at tú ikki veit, hvat úrslitið verður.

- Tað mest tyngjandi í mínum starvi er, um semja ikki fæst í málum, sum fyri langari tíð síðani átti at verðið loyst.

Saknar familjulívið

- Um eg nóg sterk? Ja, tað haldi eg, men tað hjálpir væl at fáa nøkur positiv orð frá borgarunum, og har havi eg bert mót vælild.

- Tað sigur seg sjálvt, at tá tú hevur tunga arbeiðsbyrðu og arbeiðir bæði dag og nátt - eg havi havt eina viku summarfrí, síðani eg bleiv lögmaður - so slíkur tað nógv.

- Tíbetur góðtekur familjan hetta. Í so máta havi eg ongur trupulleikar heima.

- Tað er tó ein stór saknur, at tú ikki kanst hava eitt vanligt familjulív við síðuna av hesum starvinum. Tað er harmiligt, men soleiðis eru krøvini, sigur Marita Petersen.

Orð: Dagný myndir: Kalmar